

931

UMSÖGN VEGNA RÆSIS VIÐ INNRI BUG

Sigurður Már Einarsson

Borgarnesi, apríl 1991 VMST-V/91013X

VEIÐIMÁLASTOFNUN
Hverfisgötu 116, Pósthólf 5252
125 Reykjavík.

UMSÖGN VEGNA RÆSIS VIÐ INNRI BUG

INNGANGUR

Að beiðni Vegagerðar Ríkisins var ræsi við Inuri Bug skoðað þann 28 apríl 1990. Einnig voru viðstaddir Auðunn Hálfðánarson Vegagerðinni í Borgarnesi og fulltrúi landeigenda, Óskar Þorgilsson, auk fulltrúa frá Vegagerðinni í Ólafsvík.

Ræsið tekur við affalli frá Innrabugsvatni sem er lítið stöðuvatn ofan við Fróðárrif. Vatnið er í um 1 m hæð yfir sjó og hefur flatarmál þess verið áætlað 0,29 km² (Hákon Aðalsteinsson o.fl. 1989). Í vatnið rennur Brunná, en þess rennur Bugsgil í ána rétt neðan við ósinn úr vatninu (Mynd 1). Rétt austan við Innrabugsvatn er svo annað vatn, nokkru stærra sem er í vatnakerfi Fróðár, en ekki er samgangur á milli vatnanna, nema í miklum flóðum.

Að sögn landeigenda hefur fiskur ekki gengið upp ræsið síðan það var reist. Í kerfinu er aðallega sjóbleikja og lax veiddist eitthvað áður fyrr (Óskar Þorgilsson, munnlegar upplýsingar). Engar skýrslur eru til um veiðar á svæðinu.

NIDURSTÖÐUR

Við skoðun á aðstæðum virðist ræsið ekki vera veruleg hindrun fyrir fisk. Straumur er ekki það mikill í ræsinu að hindrun sé fyrir fisk, en hins vegar hefur nokkur mól borist í það. Einnfremur er ljóst að flóðs gætir iun í ræsið a.m.k. á stórstreymi. Inngangur í ræsið er hins vegar alla jafna erfiður fyrir fisk nema á flóði. Enginn hylur er fyrir neðan ræsið, og mikið stórgrýti fyrir neðan og lítið skjól fyrir fisk. Aín flæmist víða í fjörunni fyrir neðan og er hvergi í ákveðnum farvegi.

Nokkrar úrbætur þyrfti að gera til að auðvelda fiskför um ræsið. Í fyrsta lagi er mælt með að grafiun verði hylur neðan við ræsið ca 3 m að lengd og 1 m að dýpt. Slikt gerir fiski auðveldara að safnast saman fyrir neðan og einn fremur sést þá vel hvaða magn er á ferðinni í göngum og ætti að skera úr um hvert fiskur lendi í erfiðleikum í uppgöngu.

Einnig er mælt með því að grafin verði rás í fjörunni þannig að áin falli í einum farvegi. Slika rás þyrfti án efa að lagfæra á hverju ári. Einnig er mælt með því að stórir steinar verði settir inn í ræsið, 10 - 15 steinar, þannig að fiskur á uppleið fái nokkurt skjól á leiðinni upp ræsið. Einnig hefur verið vandamál að grjót og mól berst með brimi inn í ræsið og þyrfti að lagfæra grjótvörn á vegi með tilliti til þess. Einnig er möguleiki á að loka ræsinu með grind á veturna.

Æskilegt væri að úrbætur yrðu framkvæmdar fyrri hluta sumars. Sjöbleikja gengur til sjávar á vorin (apríl-júní) og dvelur í sjó að jafnaði 6-8 vikur). Upp úr miðjum júlí fer stærsta sjöbleikjan að ganga í ferskvatn á ný, en síðan tekur minni bleikja við og er það yfirleitt geldbleikja, þ.e. bleikja sem ekki ætlar að hrygna. Öll sjöbleikja fer hins vegar í ferskvatn á veturna.

HEIMILDASKRA

Hákon Aðalsteinsson, Sigurjón Rist, Stefán Hermannsson og Svanur Pálsson 1989. Stöðuvötn á Islandi. Skrá um vötn stærri en 0,1 km². Orkustofnun. Vatnsorkudeild. OS-89004/VOD-02.

MYND 1:

Kort af vatnasvæðinu við Innri Bug.

